

Tajemnica sukcesu, przyczyny porażki

Portrety liceów o różnym poziomie EWD

Łucja Krzyżanowska IS UW

Magdalena Stec ISS UW

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

IBE

EDUKACYJNA
WARTOŚĆ
DODANA

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

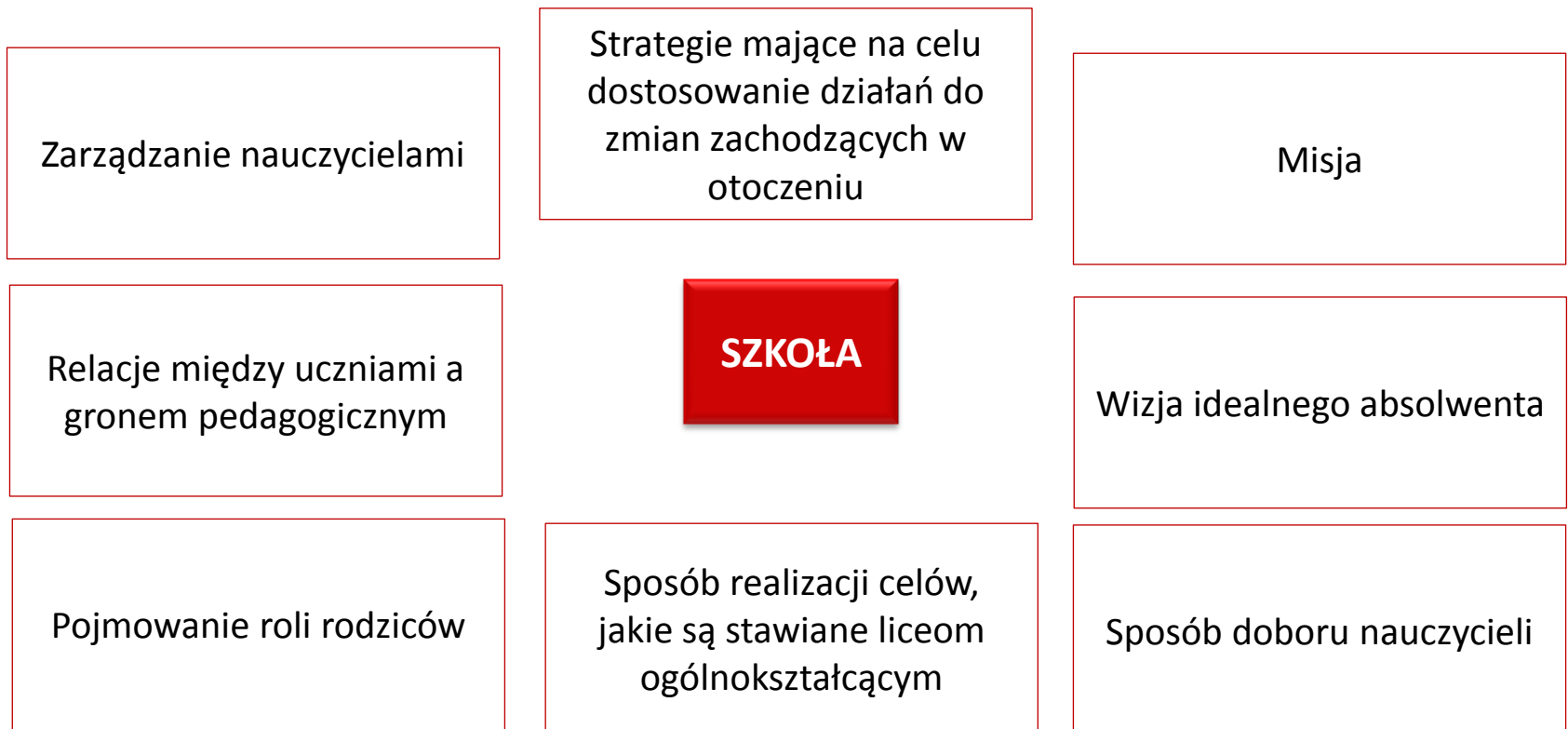
Jakie było nasze zadanie?

- Odpowiedź na pytanie: **co przesądza o skuteczności bądź braku skuteczności kształcenia rozumianej jako zmiana wartości wskaźnika EWD?**
- Badanie koncentrowało się na „kulturze organizacyjnej” szkoły oraz na tym, co znajduje wokół niej.

Co zostało objęte analizą?

- Dla każdej szkoły opracowany został **model opisujący kierunek i zakres działań, jakie szkoła przyjmuje w perspektywie długoterminowej, aby osiągnąć swoje cele.**

Jakie szkoły zostały objęte badaniem?

- Do badania wybrano **30 szkół** spośród 200 placówek, które były objęte wcześniejszymi etapami badania
- Strategia: na podstawie wyników pierwszego pomiaru wiadomości i umiejętności szkolnych (po gimnazjum) oraz wyników na egzaminie maturalnym z lat ubiegłych, wyselekcjonowano dwa typy szkół:
 - szkoły o relatywnie wysokich wynikach końcowych oraz wysokiej efektywności nauczania (w skrócie „**wysokie EWD**”)
 - szkoły o relatywnie niskich wynikach końcowych i niskiej efektywności nauczania („**niskie EWD**”).

W każdej z dwóch grup znalazło się po 15 szkół.

Jak osiągnęliśmy te cele?

- Opracowano kompleksową metodologię badania, która obejmowała
 - IDI z dyrektorem, nauczycielami, rodzicami, pracownikami szkół niebędącymi nauczycielami, przedstawicielami samorządów lokalnych
 - FGI z uczniami i nauczycielami
 - obserwację,
 - gromadzenie dokumentacji fotograficznej
 - analizę dokumentów – stron internetowych, regulaminów, statutów, gazetek szkolnych

Badanie w liczbach

Ponad 600
rozmówców

30 IDI z
dyrektorami szkół

240 przebadanych
nauczycieli

325 przebadanych
uczniów

130 pogłębionych
wywiadów
indywidualnych

70
zogniskowanych
wywiadów
grupowych

30 obserwacji
funkcjonowania
szkoły

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPOJNOŚCI

IBE

EDUKACYJNA
WARTOŚĆ
DODANA

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

I co się okazało? Dlaczego jedne szkoły uczą lepiej, a inne gorzej?

5 typów szkół – klasyfikacja na podstawie wyników egzaminu i wskaźnika EWD

		Wskaźnik EWD		
		Niski	Średni	Wysoki
Wyniki egzaminu gimnazjalnego	Niskie	Szkoła wymagająca wsparcia		Szkoła wspierająca
	Średnie		Szkoła neutralna	
	Wysokie	Szkoła niewykorzystanych możliwości		Szkoła sukcesu

Modele w praktyce

Podstawówka dla licealistów

Szkoła wspierająca

Akademicka atmosfera

Szkoła sukcesu

Siła tradycji

Moloch

Szkoła wymagająca pomocy

Szkoła ratunkowa

Maszynka olimpijska

Szkoła niewykorzystanych możliwości

Komfort psychiczny

Sukces: konsekwencja!

Szkoła akademicka (106, EWD +8)

Charyzmatyczny dyrektor, dobiera nietuzinkowych nauczycieli

Nauczyciele: mentoring i prawdziwe zespoły przedmiotowe

Uczeń – największe dobro, źródło inspiracji i cel zabiegów

Otwartość, szacunek, tolerancja, ale z wyznaczonymi granicami

Matura jako drzwi do realizacji marzeń, kształtowanie ambicji

Rodzice jako wsparcie dla uczniów, w domu

Siła tradycji (118.14, EWD +7.64)

Wycofany zarządca, pilnuje porządku i wyników

Profesjoniści, doświadczeni, specjaliści w swoim fachu – wykład/sprawdzian

Przyszła elita intelektualna, duże ambicje, wysokie wymagania, silna kontrola

Dystans, kary i nagrody, 'tresura'

Matura jako krok w dorosłość, moment przełomowy

Rodzice wychowują dzieci, przygotowują do nauki

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPOJNOŚCI

IBE

EDUKACYJNA
WARTOŚĆ
DODANA

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Niewykorzystane możliwości: zbyt wygodnie lub zbyt wybiórczo

Komfort psychiczny (109.7, EWD +1.9)

Szkoła na mocną 4, przygotowuje do matury i da życie

Nauczyciele: młodzi i stare belfry

Uczeń – praca indywidualna, rozwój pasji, zainteresowań (poza nauką); intensywna praca z uczniem słabszym

Przyjazne relacje, bliskość

Matura jest nieco w tle, to tylko matura, chodzi o przygotowanie się do życia

Maszynka olimpijska (108, EWD +2.4)

Nastawienie na sukces na maturze, w olimpiadach i konkursach

Absolwenci szkoły, kwalifikacje do nauczania

Uczeń – wyłapywanie olimpijczyków, koncentracja na uczniach najlepszych

Dystans i ‘uczenie dorosłości’ – uczeń jest dorosły, jak chce, to może się uczyć

Matura jako punkt dojścia

Wspieranie: matkowanie

Podstawówka dla licealistów (87, EWD +4.3)

Przybudówka do szkoły podstawowej, dla dzieci, które są słabe, ale chcą

Nauczyciele z podstawówki – ze specyficznymi metodami i postawą, prowadzenie za rękę

Uczeń – obiekt działań dydaktycznych i pedagogicznych – żeby się nie bał, żeby wierzył w siebie, żeby próbował (*empowerment*)

Opiekuńczość, matkowanie, troska, pilnowanie, kontrolowanie

Matura to szansa na lepszą przyszłość, warto spróbować

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

IBE

EDUKACYJNA
WARTOŚĆ
DODANA

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Potrzebna pomoc: kwestia skali i kontekstu

Moloch (86, EWD -8.5)

Zakład pracy, a nie instytucja edukacyjna

2 pokoje nauczycielskie, brak integracji

Uczniowie – zespół szkół, tereny wiejskie,
nawarstwianie się problemów

Codzienna walka o wszystko, o dyscyplinę, o
frekwencję; brakuje ‘czasu’ na naukę

Matura – byle zdać

Rodzice się nie interesują, nie rozumieją, nie
wspierają, nie ma ich (w domu)

Szkoła ratunkowa (85.15, EWD -6.10)

Bardziej ognisko wychowawcze niż szkoła

Nauczyciele jak pedagogowie,
psychologowie

Uczniowie, którzy potrzebują orientacji
zawodowej, chcieli chodzić do liceum

Wychowanie, pocieszanie, praca nad
samooceną, dowartościowanie

Matura – byle zdać

Rodzice nie potrafią, nie mają czasu, nie
radzą sobie

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPOJNOŚCI

IBE

EDUKACYJNA
WARTOŚĆ
DODANA

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Czyli...

Czynniki wpływające na sukces lub porażkę szkoły

- Konsekwencja, ułożenie” szkoły;
- Nauczyciel nie tylko posiada odpowiednie kwalifikacje;
- Dobro ucznia ujęte w kategoriach pragmatycznych i praktycznych, a nie symbolicznych;
- Kształtowanie u ucznia motywacji do nauki i wiary w siebie, wizji;
- Matura jako licencja, która otwiera drzwi, nie jest punktem dojścia;
- Pragmatyczne traktowanie przygotowania do matury;
- Zaangażowanie rodziców nie w życie szkoły, ale w życie swoich dzieci.

A zatem....

Lepsze szkoły to **spójne wewnętrznie** organizacje, z jasno nakreśloną i konsekwentnie wdrażaną **misją** i **wizją**, w której centrum stoją **uczniowie**, a nauczyciele są kierowani – w zgodzie z ich kompetencjami i atutami – do odpowiednich zadań.

Dobra szkoła potrafi lepiej **zarządzać zasobami ludzkimi** – zarówno w postaci nauczycieli, jak i uczniów. I co ważne, rodzice są takiej szkole potrzebni jedynie jako wsparcie, a nie jako stały partner w codziennej pracy.

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

IBE

EDUKACYJNA
WARTOŚĆ
DODANA

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Dziękujemy za uwagę

lucja.krzyzanowska@gmail.com

stecmag@gmail.com